

Toelichting voor de gespreksleiders

Het is niet goed dat de mens alleen is

Jaarthema: Leven uit de bron
Bijbelgedeelte: Genesis 2:18-23 en Matteüs 26:36-40

Groeigroepen CGK Groningen
Seizoen 2008/2009, nr. 7

Inleiding

Geen opmerkingen.

Achtergrond

Zie: S.S. Brehm et al. (2002), *Intimate Relationships*, New York: McGraw-Hill. T.J. Keller (2006), 'Spiritual Friendship,' te beluisteren via www.redeemer.com/core_values. D. Patrick (2008), 'Dwelling with Non-Christians,' te beluisteren via www.dwellconference.com.

Bezinning vanuit de bijbel

1. De gebeurtenissen in dit gedeelte vinden plaats *in de tuin van Eden*. Het gaat om een beschrijving van het leven *voor de zondeval*.
2. Na het scheppen van de mens, *naar zijn beeld*, gaat God nu uit de mens een *aan hem gelijke* maken. De kroon van de schepping is niet een losstaand individu, maar een gemeenschap.
3. In Genesis 1 en 2 zien we het leven voor de zondeval. God zegt van alles dat het *tov* is, behalve van één ding: "Het is *niet* goed dat de mens alleen is." Dat wil zeggen: op zichzelf, alleen in zijn eigen territorium. Adam voelde zich eenzaam, niet omdat er iets mis met hem was, maar omdat er niets mis met hem was. Het is onderdeel van Adam's perfectie dat hij verlang naar "een gelijk aan mij." God heeft ons zo gemaakt dat we geen plezier kunnen hebben zonder elkaar, zelfs niet in het paradijs. De bijbel leert ons dat we "geschapen voor vriendschap" zijn.
4. Het dieper liggend doel is om in de mens de behoefte te wekken aan een "helper die bij hem past".
5. De dieren zijn geen *gelijke* voor de mens. Ze missen het basisingrediënt van iets *gezamenlijk* hebben. Adam ziet "al" het vee, "alle" vogels en "alle" wilde dieren voorbij komen, maar "geen" van dezen is gelijk aan hem. In Eva vindt hij eindelijk "een" gelijk aan hem .
6. In Genesis 3:6-7 en 9:23 zien we dat de mensen hun verenigen met elkaar misbruiken. In plaats van samen te komen om in *aanbidding* "de naam van *Jahweh*" aan te roepen komen ze samen in *opstand* en maken voor *zichzelf* "een naam". In plaats van samen uit *liefde* de naaktheid van de ander te *bedekken*, doen ze uit *lust* elkaar de naaktheid *ontdekken*. Een van de eerste gevolgen van de zondeval is dat mensen van *elkaar* vervreemd raken. Adam geeft Eva de schuld. Kaïn wordt jaloers en boos op Abel. De torenbouwers begrijpen elkaar niet meer en gaan elk hun weg.
7. De twaalf, *zonder Judas*, die op dit zelfde uur onder weg was om Jezus te verraden. Jezus verwacht dat zijn vrienden hem "deze nacht *allemaal* [zullen] afvallen".
8. (A) Jezus verlangt naar menselijk gezelschap. "Het is niet goed dat de mens alleen is" geldt ook voor de mens Jezus. Jezus verlangt naar het gezelschap van zijn vrienden.
(B) Tot zijn drie meest intieme vrienden. Jezus vraagt noch verwacht een dergelijke "blijf-bij-me" van de andere acht.
(C) Ten eerste, Jezus *deelt* zijn persoonlijke *gevoelens* met hen, "Ik *voel* me dodelijk bedroefd..." Ten tweede, Jezus *deelt* zijn tijd – juist deze moeilijke tijd – met hen. Hij staat niet onverschillig tegenover hun *aanwezigheid*, 'Blijf bij me, blijf nog even met me op.' Ten derde, Jezus *vertrouwt* op hen, hij verwacht dat ze zijn verzoek om *steun* zullen inwilligen. Ten vierde, deze vrienden tonen hun *commitment* in hun relatie met Jezus. Ze blijven inderdaad, zelfs in dit moeilijke uur.
9. "Wachten" en "alert blijven" houdt naast "wakker blijven" ook "bidden" in. Vaak kunnen we, wanneer onze vrienden in (geestelijke) nood verkeren, weinig anders doen dan bij hen te blijven en voor hen te bidden.
10. (A) Ze falen hem als vriend. De discipelen schieten te kort, juist in Jezus grootste nood. Dit zijn Jezus meest intieme vrienden. Dit zijn de mensen die belangrijk zijn in zijn leven. En ze mogen dan fysiek bij hem blijven, *geestelijk* laten ze hem in de steek.

(B) Weinig. Jezus heeft geen hoge pet op van de menselijke bereidheid en bekwaamheid. Het gebruikte woord betekent zowel “ziek” als “zwak”. De christelijke kerk leert dat alle vrienden, zelfs christelijke vrienden, van nature zwak zijn en Gods hulp nodig hebben. Jezus heeft geen hoge pet op van *menselijke* krachten, maar wel van *geestelijke* bereidheid en bekwaamheid. Met alleen onze goede wil en sociale vaardigheden komen wij er in onze vriendschappen niet. Het vraagt om de vernieuwing en vrucht van de Geest.

11. Matteüs spreekt niet langer over een Jezus die “met zijn discipelen gaat”, maar van een Jezus die “de discipelen” achterlaat. Er is geen sprake meer van een *positieve* betrokkenheid maar van een *neutrale* afzonderlijkheid. Even lijkt het er op dat de les van Matteüs blijkt te zijn dat ‘de Heer verlaat wie hem verlaten’. Maar nu zegt Jezus, “Sta op, laten we gaan.” Jezus vergeeft zijn ontrouwe vrienden. Hij zet hen niet aan de kant. Hij maakt geen einde aan de vriendschap. Hij stelt voor ‘iets samen te gaan doen’ – namelijk, de wil van de Vader, door zijn leven te *geven* / over te geven voor zijn vrienden (vers 47-56).

Verdieping/toepassing

12. Een “helper” kan geen onderschikt persoon zijn, want God zelf wordt een “helper” genoemd: “Ik ben arm en zwak, Heer, denk aan mij. U bent mijn helper, mijn bevrijder, mijn God...” (Ps. 40:18, vgl. 70:6) “Zie, God is mijn helper, de Heer is het die mijn leven draagt.” (Ps. 54:6) “God, onze helper, keer tot ons terug, onderdruk uw afschuw van ons.” (Ps. 85:5) “Met de HEER, mijn helper, aan mijn zijde, kijk ik op mijn haters neer.” (Ps. 118:7) Een helper is iemand die je zwaktes aanvult, waarop je steunt wanneer je zelf niet verder kan, iemand die zich tot je keert wanneer je in nood verkeert, iemand die je kracht geeft.
13. (A) Als je eenzaam bent en graag meer of intiemere vrienden zou willen hebben, is er niet iets mis met je. Je voelt je eenzaam omdat je “gemaakt voor vriendschap” bent. Ook de eerste en de tweede Adam – beide perfecte mensen – verlangden naar intieme relaties.
(B) Als je pogingen tot het maken en onderhouden van vriendschappen maar wilt opgeven, doe dat dan alsjeblieft niet. Jezus had twaalf vrienden die hem nooit begrepen en voortdurend in de steek lieten. Toch geeft Jezus hen niet op. Hij vergeeft hen en begint opnieuw.
14. (A) Geloof in het evangelie uit zich in *liefde*. Door de liefde van Christus inspireert de Geest ons om elkaar lief te hebben (1 Joh. 4:9-10). Het nieuws van Gods liefde voor mensen die hem telkens weer teleurstellen, maakt ons liefdevol voor mensen die onze vriendelijkheid niet verdienen maar toch nodig hebben.
(B) Het evangelie maakt ons *vrijgevig*. We houden dingen voor onszelf omdat de ander niets gedaan heeft om onze gunst te verdienen. Jezus gaf zichzelf voor mensen die hem werkelijk niets te bieden hadden. Zouden wij dan niet bereid moeten zijn om op zijn minst onze tijd en middelen voor anderen te geven – niet omdat ze dat verdiend hebben, maar simpelweg omdat we het kunnen?
(C) Het evangelie maakt ons *open*. We sluiten ons af voor anderen omdat we niks te vertellen hebben of omdat we bang zijn beschadigd te worden. De ervaring van Gods liefde in het evangelie geeft ons “een nieuw lied in mijn mond” (hoe kunnen we onze mond houden bij zo’n wonder?) en maakt een einde aan onze angst voor afwijzing door anderen (als God ons accepteert, hoe erg kan de afwijzing van een ander dan *uiteindelijk* nog zijn?).
(D) Het evangelie maakt ons *toegewijd*. We geven vrienden op omdat de relatie ons niet evenveel oplevert als het ons kost of omdat we ‘het gehad hebben’. God vergeeft ons voortdurend. God komt steeds opnieuw naar ons toe. Zouden wij dan niet ook moet blijven, zelfs waar de ander herhaaldelijk faalt?
15. –
16. –

Reactie

Heb je vragen of opmerkingen over dit gesprekspapier? Mail dan naar jaarthema@cggk-gn.nl.